

Green Velo[®]

WSCHODNI SZLAK ROWEROWY

**Królestwo
rowerowe
Puszcza
Białowieska
i Knyszyńska**

Wschodni Szlak Rowerowy
Green Velo

Jak korzystać z przewodnika	3
Mapa królestwa	4
Legenda	5
Informacje o królestwie	
Królestwo rowerowe Puszcza Białowieża i Knyszyńska	6
Atrakcje turystyczne	
Pałac Branickich	9
Białystok	10
Supraśl	12
Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej	13
Ogrody leśne w Puszczy Knyszyńskiej	14
Szlak Tatarski	15
Szlak Rękodzieła Ludowego	16
Michałowice	17
Zalew Siemianówka	18
Ośrodek Turystyczno-Rekreacyjny w Starym Dworze	19
Narewka	20
Kolejka wąskotorowa w Puszczy Białowieżskiej	21
Białowieżski Park Narodowy	22
Białowieża	24
Białowieżskie Drezyny	26
Skansen w Sióło Budy	27
Hajnówka	28
Wycieczki	
Do Podlaskich Tatarów przez leśne ogrody	30
Na dwóch kółkach przez Puszczy Knyszyńską	32
Tak się bieży do Białowieży	34
W poszukiwaniu źródeł słowiańskiej mocy	36
Wzdłuż Jeziora Siemianowskiego i rzeki Narewki	38
Informacje praktyczne	40

Jak korzystać z przewodnika

Przewodnik adresowany jest do miłośników aktywnego wypoczynku na „dwóch kółkach”. Zaproponowano w nim kilka wycieczek rowerowych i opisano znajdujące się na ich trasie atrakcje. Wszystko opatrzone wieloma praktycznymi wskazówkami i informacjami.

1 Mapa królestwa

Mapa obejmuje całe królestwo rowerowe z zaznaczonym przebiegiem szlaku Green Velo. Przedstawione na niej elementy objaśnione są w legendzie.

1

2 Atrakcje na szlaku

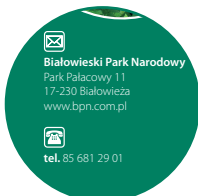
Opisy atrakcji pozwalają na odpowiedni do wieku turystów (np. dzieci/dorośli) i ich zainteresowań (rodzina/grupa młodzieży/seniorzy) wybór najciekawszych miejsc do odwiedzenia.

2

3 Informacje o atrakcjach

W przejrzysty sposób za pomocą symboli przedstawione są tu informacje o obiektach, takie jak: dane teleadresowe, terminy i godziny otwarcia czy informacje uzupełniające.

3

4

4 Mapa wycieczki

Na schematycznej mapce wycieczki zaznaczone są główne miejscowości i atrakcje na trasie, co pozwala zorientować się w jej całościowym przebiegu.

5

5 Opis wycieczki

W opisie trasy znajdują się wszystkie ważne informacje dotyczące jej przebiegu, sposobu poruszania się i mijanych atrakcji.

6

6 Informacje o wycieczkach

W przejrzysty sposób za pomocą symboli przedstawione są tu informacje dotyczące trasy, takie jak: długość, nawierzchnia, trudność czy czas przejazdu.

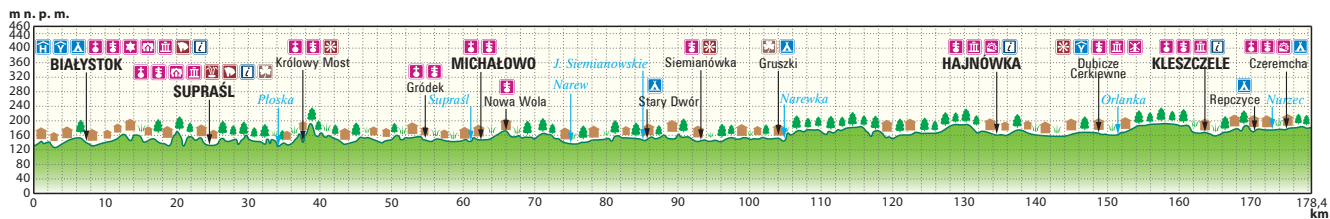
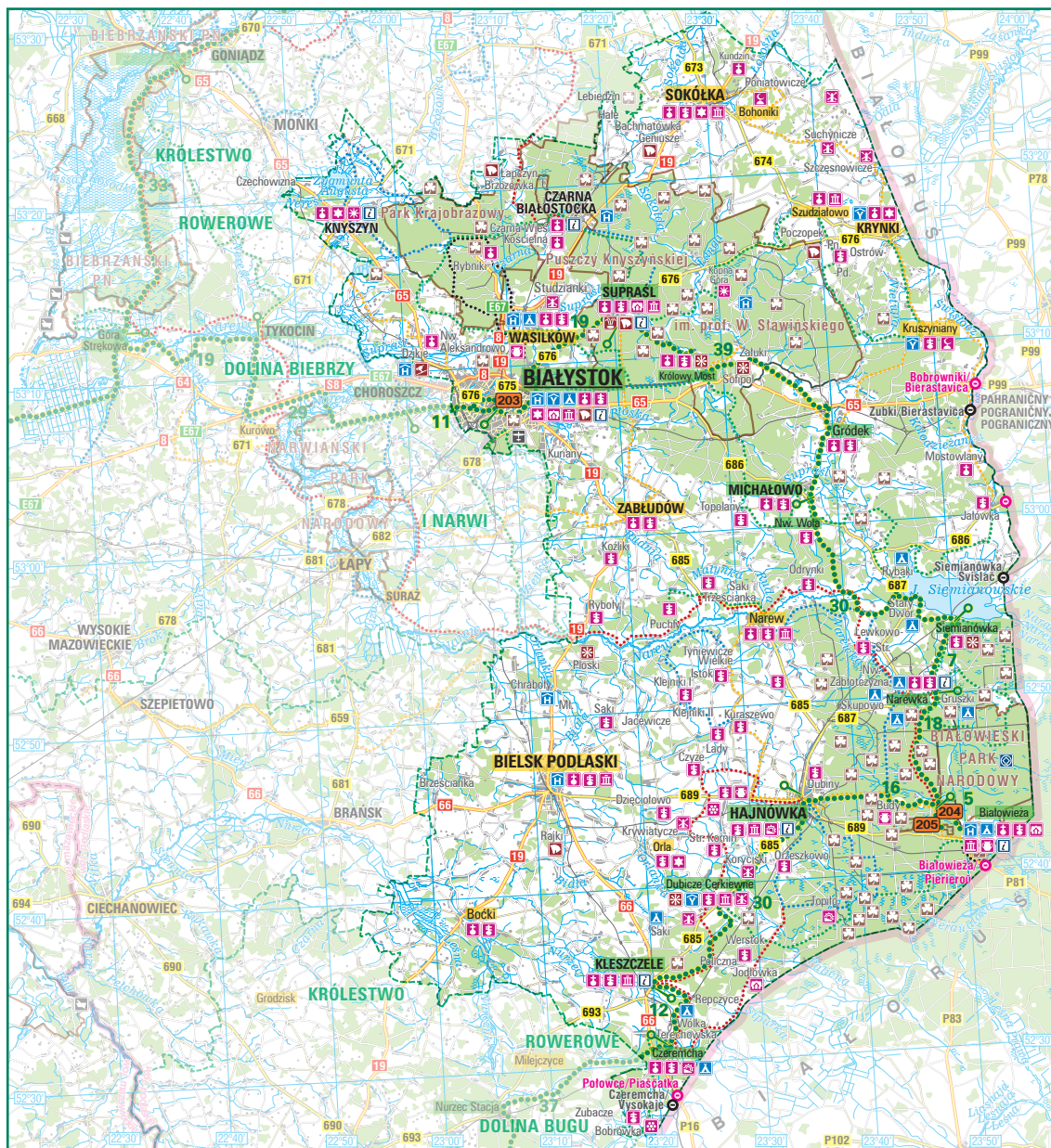
7

7 Informacje praktyczne

3

Królestwo rowerowe
**Puszcza
Białowiejska
i Knyszyńska**
Informacje o królestwie

Skala 1 : 740 000

2 0 2 4 6 8 10 km

Objaśnienia znaków

- Granice Królestw Rowerowych
- Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo; odległości w km
- Inne szlaki rowerowe
- Hotele; schroniska młodzieżowe; pola namiotowe, campingi
- Kościoły; cerkwie; meczety; pamiątki kultury żydowskiej
- Pałace i dwory; muzea; skanseny; pozostałe atrakcje turystyczne
- Zabytki techniki; wiatraki; grodziska
- Uzdrowiska; ośrodki narciarskie; stadniny
- Ośrodki wypoczynkowe; informacja turystyczna; obiekty UNESCO
- Miejscowości atrakcyjne turystycznie na szlaku rowerowym Green Velo
- Miejscowości atrakcyjne turystycznie
- Parki narodowe; parki krajobrazowe
- Lasy; rezerwy przyrody
- Drogi krajowe
- Drogi wojewódzkie; drogi inne
- Koleje główne; drugorzędne
- Lotniska; promy rzeczne
- Przejścia graniczne: drogowe; kolejowe
- Granice państw
- Granice województw

Królestwo rowerowe Puszcza Białowieska i Knyszyńska

Królestwo żubrów – tak w skrócie nazwać można ten obszar. Praktycznie cały odcinek szlaku biegnący pomiędzy Białymstokiem a Czeremchą prowadzi przez dwa wielkie kompleksy leśne, w tym prastary i objęty ochroną jako Światowy Rezerwat Biosfery, Obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO i park narodowy – teren Puszczy Białowieskiej. Podróż tym fragmentem trasy pozwala na zobaczenie żyjących na wolności stad żubrów. Często są również spotkania z łosiami. Puszcza Białowieska i Puszcza Knyszyńska są również ostojami takich zwierząt jak wilki, rysie, jelenie, dziki, sarny oraz wiele gatunków ptaków, w tym rzadkich ptaków drapieżnych oraz głuszców i cietrzewi.

Początkowy fragment trasy w tym królestwie biegnie przez stolicę województwa podlaskiego, czyli Białystok. Jest to ważny węzeł kolejowy, ośrodek administracyjny, naukowy i gospodarczy. Miasto może poszczycić się licznymi szerokimi i bezpiecznymi asfaltowymi drogami rowerowymi oraz stojakami na rowery.

W Białymstoku zobaczyć można imponujący Pałac Branickich – „Wersal Podlasia” z ogrodami – i zrewitalizowany w ostatnich latach rynek oraz deptak na ulicy Lipowej, ciekawe kościoły i cerkwie, muzea, a także nowoczesną Operę i Filharmonię Podlaską, w której mieści się Regionalne Centrum Informacji Turystycznej. Miasto można również zwiedzać, przemierzając liczne szlaki tematyczne, między innymi Białostockich Świątyń, Architektury Drewnianej, Rodu Branickich.

Białystok z pewnością stanowić będzie jeden z ważniejszych punktów etapowych na szlaku Green Velo. Jest doskonałym miejscem na zakończenie lub rozpoczęcie wyprawy północną częścią szlaku (na przykład z lub do Elbląga) albo w kierunku południowym, na Rzeszów czy Przemyśl.

Z Białegostoku szlak prowadzi w kierunku wschodnim, niemal od razu za granicą miasta zagłębiając się w ostępy Puszczy Knyszyńskiej, asfaltową drogą rowerową wzdłuż drogi wojewódzkiej. W dolinie rzeki Supraśl, w sercu puszczy znajduje się urokliwe kresowe miasteczko o statusie uzdrowiska – Supraśl. To tu kręcono popularny film „U Pana Boga za piecem”, a także serial „Blondynka”. Nad miejscowością o nietypowej schludnej drewnianej zabudowie wznosi się majestatyczny, zrekonstruowany po II wojnie światowej, prawosławny monaster. Mieści się w nim unikatowe Muzeum Ikon, które jest obowiązkowym punktem każdej wyprawy. W miasteczku warto skosztować kresowej kuchni. Jak na tak małą miejscowość jest tutaj wiele interesujących zabytków oraz przytulnych kwater agroturystycznych i obiektów noclegowych o zróżnicowanym

standardzie, a także znany w Polsce i za granicą Teatr Wierszalin. Kilka lat temu nad rzeką odtworzono malowniczy zalew, część Supraskiego Systemu Wodnego z XVII wieku. Jest też możliwość wzięcia udziału w spływach kajakowych rzeką Supraśl.

Dalsza trasa prowadzi przez środek Puszczy Knyszyńskiej, objętej ochroną w ramach Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. W. Stawińskiego. Na trasie warto zobaczyć zabytki Michałowa i Gródka. W większości okolicznych miejscowości stoją cerkwie z charakterystycznymi wieńczącymi je kopułami. W Gruszkach, w Nadleśnictwie Browsk zobaczyć można między innymi ciekawę herbarium. Pomiędzy Puszczą Knyszyńską a Puszczą Białowieską na szlaku pojawiają się pola uprawne i na pewnym odcinku rowerzyści mają przed sobą nieco szersze panoramy. Po minięciu rozległego sztucznego zalewu Siemianówka od miejscowości Narewka trasa znów zagłębia się w puszczy.

Dalsza droga prowadzi przez serce Puszczy Białowieskiej skrajem parku narodowego do uroczyska Stara Białowieża. Tam, w otoczeniu kilkusetletnich dębów pamiętających czasy króla Jagiełły, trasa główna skręca na zachód w kierunku Hajnówki. Warto jednak udać się na wschód, przez puszczańską wieś Pogorzelce, do położonej na rozległej polanie Białowieży – stolicy tego obszaru, która jest obecnie popularną miejscowością turystyczną. Zachowała jednak wiele z dawnego klimatu śródleśnej drewnianej osady kolorowych domów. Gościnność i otwartość mieszkańców Białowieży sprawiają, że każdy czuje się tu jak u siebie. Na miejscu jest kilka restauracji, w których spróbować można dań kuchni regionalnej. Na miejscu obowiązkowymi punktami są: Muzeum Przyrodniczo-Leśne, Rezerwat Pokazowy Żubrów, cerkiew z unikatowym ikonostasem i spacer po parku pałacowym, dawnej rezydencji carskiej oraz wyprawa z przewodnikiem po najcenniejszym fragmencie parku – Obrębnie Ochronnym Rezerwat.

Na terenie obu puszczy turyści mogą skorzystać z licznych kwater agroturystycznych, a także z gęstej sieci innych oznakowanych szlaków rowerowych. Można zjechać z trasy głównej, aby zwiedzić również okolicę. Oczywiście trzeba na to przeznaczyć zdecydowanie więcej czasu – ale jak zawsze na tym szlaku, warto!

Z Białowieży trasa prowadzi na Hajnówkę leśnymi duktami (Trybą Hajnowską). W Hajnówce godny uwagi jest sobór Świętej Trójcy. Dalsza część trasy prowadzi rozległym nizinym terenem Równiny Bielskiej, skrajem puszczy. Na całym odcinku leżą liczne malownicze wsie z drewnianą, kolorową, zadbaną zabudową. Trasa biegnie przez Kleszczele do Czeremchy, będącej lokalnym węzłem komunikacji kolejowej, opuszcza leśne ostępy i prowadzi rowerzystów do kolejnego magicznego królestwa na szlaku Green Velo, jakim jest Dolina Bugu.

Królestwo rowerowe
Puszcza
Białowieska
i Knyszyńska

Atrakcje turystyczne

Pałac Branickich

To najważniejszy i najokazalszy zabytek miasta, określany mianem „Wersalu północy”. Jego ostateczny kształt jest dziełem hetmana koronnego Jana Klemensa Branickiego, żyjącego w XVIII wieku miłośnika wystawnych balów, a także człowieka znanego z wykwintnego smaku. Obecnie w Pałacu Branickich ma siedzibę Uniwersytet Medyczny w Białymstoku. Obiekt jest udostępniony zwiedzającym. W pałacowej bramie mieści się również Multimedialne Centrum Informacji Turystycznej. Otoczenie pałacu jest równie imponujące. Brama Wielka zwana Gryfem, przeddziedziniec z fontannami oraz salon ogrodowy z kamiennymi rzeźbami i pawilonem pod orłem są uczcią dla oka.

Pałac Branickich

ul. Jana Kilińskiego 1
15-087 Białystok
www.umb.edu.pl/palac_branickich

tel. 85 748 54 67

tel. 85 748 54 05

Białystok

Regionalne Centrum Informacji Turystycznej w Białymstoku

ul. Odeska 1
15-406 Białystok
cit@podlaskieit.pl
www.podlaskieit.pl

tel. 85 732 68 31

czynne:

- 1 VI–15 IX
pon.–pt. w godz. 9–17,
sob.–niedz. w godz. 10–17
- poza sezonem
pon.– pt. w godz. 9–17

Białystok jest stolicą Podlaskiego oraz największym, liczącym prawie 300 tysięcy mieszkańców, miastem w województwie. Pierwsze wzmianki na jego temat pochodzą z XVI wieku. Miasto w 1660 roku weszło w posiadanie rodu Branickich, jego najbardziej zasłużonych mieszkańców. Z ich inicjatywy powstał Pałac Branickich z założeniami ogrodowymi, które dziś są architektoniczną wizytówką miasta. Jan Klemens Branicki najprawdopodobniej z myślą o swojej żonie Izabeli z Poniatowskich zbudował Pałac Gościnny, który obecnie stanowi siedzibę Urzędu Stanu Cywilnego i zwany jest Pałacem Ślubów. Dokonania znakomitego rodu można prześledzić, podążając Szlakiem Rodu Branickich. Białystok był i pozostał do dziś miastem wielokulturowym i wielowyznaniowym. Obok siebie żyli Polacy, Żydzi, Rosjanie i Niemcy. To właśnie tu urodził się Ludwik Zamenhof, lekarz pochodzenia żydowskiego, który jest twórcą międzynarodowego języka esperanto. Inspirowany koegzystencją różnych narodowości, postanowił stworzyć język prosty i uniwersalny, który połączy wszystkie nacje. Dzisiejsza architektura Białego-stoku świadczy o występującej tu mozaice wyznaniowej. Nad miastem króluje

białostocka katedra. Stojący obok stary barokowy kościół farny, zwany białym kościółkiem, w połowie XIX wieku nie był w stanie pomieścić wiernych. Dlatego poproszono władze carskie o zbudowanie nowej świątyni. Po 40 latach uzyskano zgodę na postawienie przybudówki – i tak owa „przybudówka”, czyli dzisiejsza katedra, wielokrotnie przewyższyła stary kościół. Po wyjściu z katedry po prawej wspinając się widać ratusz (obecnie Muzeum Podlaskie) i cały zrewitalizowany Rynek Kościuszki. Przy ulicy Lipowej, której nazwa wzięła się od rosnących wzdłuż lip, znajduje się cerkiew św. Mikołaja z 1846 roku. Jej wnętrza kryją relikwie św. Gabriela.

Przy ulicy Odeskiej mieści się imponujący gmach Opery i Filharmonii Podlaskiej – Europejskie Centrum Sztuki. Jest to największa instytucja artystyczna na terenie północno-wschodniej Polski i najnowocześniejsze centrum kulturalne w tej części Europy. Tu mieści się również Regionalne Centrum Informacji Turystycznej.

Po mieście najwygodniej poruszać się znakowanymi szlakami tematycznymi. Do wyboru są: Szlak białostockich świątyń, Architektury drewnianej, Białostockich fabrykantów, Architektury PRL, Esperanto i wielu kultur, Bojar oraz Szlak dziedzictwa żydowskiego.

W Białymstoku odbywa się wiele znanych w całej Polsce imprez, takich jak Original Source Up to Date Festival, Fashionable East, Halfway Festival czy Dni Sztuki Współczesnej.

Miejski Punkt Informacji Turystycznej

Kościelna 1a
15-087 Białystok
www.odkryj.bialystok.pl

tel. 85 879 71 49

czynne:

- 1 VI–30 IX
pon.–pt. w godz. 9–17
- poza sezonem
pon.–pt. w godz. 9–17

Multimedialne Centrum Informacji Turystycznej w Bramie Pałacu Branickich

czynne:

- 1 V–30 IX
pon.–niedz. w godz. 10–18

Supraśl

Nowożytna historia miasteczka, położonego nieopodal Białegostoku, w samym sercu Puszczy Knyszyńskiej, sięga XV wieku. Miasto ma status uzdrowiska. W Supraślu warto obejrzeć prawosławny monaster męski – z wyjątkowym Muzeum Ikon, Pałac Buchholzów, w którym obecnie mieści się Liceum Sztuk Plastycznych, i Domy Tkaczy, które są pozostałością po działających tu warsztatach tkackich. Warto też obejrzeć spektakl w Teatrze Wierszalin, przejść się bulwarami nad rzeką Supraśl oraz skosztować potraw lokalnej kuchni, która jest niezwykle smakowita. Przez Supraśl przepływa rzeka o tej samej nazwie, która wraz z Sokołdą tworzy ciekawy szlak kajakowy. Swoją siedzibę ma tutaj Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej.

Punkt Usług Turystycznych „Bukowisko”

ul. Piłsudskiego 64
16-030 Supraśl
turystyka@powiatbialostocki.pl
www.bukowisko.com.pl

tel. 85 710 24 70

Muzeum Ikon w Supraślu Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku

ul. Klasztorna 1
16-030 Supraśl
muzeum.ikon@muzeum.
bialystok.pl
www.muzeum.bialystok.pl

tel. 509 336 829

Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej

Park powstał w 1988 roku, by chronić przyrodę, kulturę i historię tego obszaru. Swoim zasięgiem obejmuje niemal całą Puszcę Knyszyńską. Jest drugim co do wielkości parkiem krajobrazowym w Polsce. W puszczy występuje około 160 gatunków ptaków, ssaki, takie jak jelenie, dziki, sarny, wilki, borsuki, oraz wiele rzadkich i chronionych roślin. Jednak największymi mieszkańcami parku są żyjące na wolności żubry. Przez Puszcę Knyszyńską płynie Supraśl, która łączy wszystkie ciekły wodne i tworzy ciekawy szlak kajakowy.

Na terenie parku znajdują się: drugie w województwie podlaskim uzdrowisko, dwa ogrody leśne – Arboretum w Kopnej Górze i Silvarium w Poczopku, oraz gęsta sieć szlaków turystycznych, które doprowadzają do najciekawszych i najdziwniejszych miejsc w puszczy.

**Punkt Informacji
Turystycznej
Park Krajobrazowy Puszczy
Knyszyńskiej**

ul. Chodakowskiego 6
16-030 Supraśl
sekretariat@pkpk.pl
www.pkpk.wrotapodlasia.pl

tel. 85 718 37 85

Silvarium

Poczopek 6d
16-113 Szudziałowo
krynki@bialystok.lasy.gov.pl
www.krynki.bialystok.lasy.gov.pl

tel. 85 722 96 47
tel. 85 722 96 58

Obiekty w plenerze:

zwiedzanie codz. od świtu do
zmroku przez cały rok
Galeria Na Skraju Puszczy:
IV–X codz. w godz. 9–17

Arboretum Nadleśnictwo Supraśl

ul. Podsupraśl 8
16-030 Supraśl
www.start.lasy.gov.pl

tel. 85 71 31 570

czynne:

- IV–IX
pon.–pt. w godz. 8–15,
sob.–niedz. w godz. 9–19
- wstęp wolny
- zwiedzanie z przewodnikiem
odpłatne, po wcześniejszym
uzgodnieniu

Ogrody leśne w Puszczy Knyszyńskiej

Arboretum im. Powstańców 1863 roku jest parkiem leśnym i zarazem ogrodem botanicznym, w którym można zobaczyć różne rodzaje lasów typowych dla Puszczy Knyszyńskiej i kolekcje krzewów, takich jak jałowce, cyprysiki, żywotniki, rododendrony. Na terenie znajdują się trzy krzyże upamiętniające walki powstańców styczniowych z oddziałami kozackimi nad Sokółdą.

Silvarium jest nie tylko ogrodem leśnym, lecz także ziołową apteką. Największym zainteresowaniem cieszy się słoneczny pomiar fenologiczny – zegar pokazujący pory dnia i pory roku. Ciekawostką jest Ziołowa tryba – ścieżka, wzdłuż której rosną zioła z tabliczkami zawierającymi krótkie opisy i możliwe zastosowania. Ciekawe są też szlak Tropinka z utrwalonymi tropami zwierząt leśnych, park megalitowy i galeria Na Skraju Puszczy.

Szlak Tatarski

Na terenie województwa podlaskiego znajdują się dwa ważne ośrodki religijne Tatarów Polskich – Bohoniki i Kruszyniany. Obie wsie zostały nadane Tatarom przez króla Jana III Sobieskiego w zamian za niewypłacone żołdy za walki z Turkami w XVII wieku. W Bohonikach i Kruszynianach znajdują się drewniane czynne meczety oraz mizary – cmentarze tatarskie. Będąc na szlaku tatarskim, trzeba spróbować tradycyjnej kuchni tatarskiej, która choć często dość tłusta i ostra, z pewnością warta jest skosztowania. Popularne są kołduny tatarskie, pieriekaczewnik – jako pierwszy wpisany na Listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa RP, deser dżajma nasycony miodem, czak czak oraz chałwa.

Bohoniki – Muzułmańska Gmina Wyznaniowa

Głowackiego 13
16-100 Sokółka
www.bohoniki.eu

tel. 667 037 691

Muzułmańska Gmina Wyznaniowa w Kruszynianach – meczet

16-120 Krynki

**Przewodnik:
Dżemil Gembicki**
tel. 502 543 871

Gminne Centrum Informacji w Czarnej Białostockiej

ul. Torowa 9
16-020 Czarna Białostocka
gci@czarnabialostocka.pl

tel. 85 873 04 18

Punkt Informacji Turystycznej w Lipsku Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury

ul. Rynek 23
16-315 Lipsk
mgok@lipsk.pl
mgok@kulturalipsk.pl
www.kulturalipsk.pl

tel. 87 642 35 86
tel. 698 621 115

Centrum Rękodzieła Ludowego

Niemczyn 42
16-020 Czarna Białostocka
www.crl.czarnabialostocka.pl

tel. 85 710 91 49
tel. 698 519 658

Szlak Rękodzieła Ludowego

Szlak został opracowany przez Dział Etnografii Muzeum Podlaskiego w 1994 roku. Główną ideą jego powstania była ochrona najciekawszych pracowni, warsztatów i ośrodków twórczości ludowej, pielęgnowanie wielowiekowej tradycji sztuki i rękodzieła regionu, a także jej prezentowanie i promocja wśród koneserów sztuki ludowej.

Długość szlaku wynosi około 50 kilometrów. Na trasie można odwiedzić pracownię garncarskie i kuźnię w Czarnej Wsi Kościelnej, pracownię wyrobu drewnianych łyżek w Zamczysku, pracownię tkactwa dwuosnowowego w Janowie i okolicznych miejscowościach, pracownię rzeźbiarza ludowego z Sokółki oraz pracownię pisankarskie w Lipsku nad Biebrzą.

Michałowo

Miasto, siedziba gminy, położone jest około 40 kilometrów na południowy wschód od Białegostoku. Zostało założone w 1832 roku przez Seweryna Michałowskiego jako kolonia dla niemieckich fabrykantów przemysłu włókienniczego i ich rodzin. Najciekawszymi zabytkami są tu rozplanowanie przestrzenne z XIX wieku, drewniana cerkiew prawosławna z 1908 roku oraz kościół Opatrzności Bożej. Będąc w Michałowie, należy też odwiedzić ciekawą Pracownię Filmu, Dźwięku i Fotografii „Niezbudka”. Warto wspomnieć, że na terenie gminy Michałowo znajduje się rezerwat przyrody Gorbacz, chroniący jezioro z okresu zlodowacenia środkowopolskiego, jedno z ostatnich w tej części Polski oraz unikatowy zalew Siemianówka.

Urząd Miejski w Michałowie

ul. Białostocka 11
16-050 Michałowo
sekretariat@michalowo.eu
www.michalowo.eu

tel. 85 713 17 74

Zalew Siemianówka

To trzeci co do wielkości sztuczny zalew w Polsce i atrakcyjne miejsce wypoczynkowe, nie tylko dla miłośników sportów wodnych. Aktywne spędzanie czasu nad kąpieliskiem umożliwia Ośrodek Turystyczno-Rekreacyjny w Starym Dworze. Sztucznie zarzeczony 28 gatunkami ryb zbiornik stanowi raj dla wędkarzy, a także miejsce dające szansę na spotkanie ciekawych gatunków ptaków. Zalew docenili też twórcy filmowi. To tutaj, na tafli zamrożonego jeziora powstała jedna z najbardziej spektakularnych scen filmu *Opowieści z Narnii. Lew, Czarownica i Stara Szafa*.

Punkt Informacji Turystycznej w Narewce

Stacja kajakowa
ul. Hajnowska 33
17-220 Narewka
stanica-narewka@o2.pl
www.gci.narewka.pl

tel. 85 685 80 62

Ośrodek Turystyczno-Rekreacyjny w Starym Dworze

Ośrodek położony nad zalewem Siemianówka to doskonała baza do aktywnego wypoczynku nad wodą. Na miejscu można wypożyczyć sprzęt wodny: kajaki, wiosła, kamizelki ratunkowe. Do dyspozycji odpoczywających są plaża, trzy pomosty rekreacyjne, korty tenisowe, boiska do koszykówki, siatkówki i badmintonu, plac zabaw oraz ścianka wspinaczkowa. Wokół ośrodka znajdują się wygodny parking oraz zadaszone miejsca na ogniska, jest też możliwość skorzystania z podłączenia do energii elektrycznej oraz skorzystania z zaplecza socjalno-sanitarnego (łazienki, prysznice, umywalki).

Punkt Informacji Turystycznej w Narewce

Stacja kajakowa
ul. Hajnowska 33
17-220 Narewka
stanica-narewka@o2.pl
www.gci.narewka.pl

tel. 85 685 80 62

Narewka

Punkt Informacji Turystycznej w Narewce

Stacja kajakowa
ul. Hajnowska 33
17-220 Narewka
stanica-narewka@o2.pl
www.gci.narewka.pl

tel. 85 685 80 62

To wyjątkowa pod względem przyrodniczym zielona gmina. Na jej terenie znajduje się znaczny obszar Białowieskiego Parku Narodowego, północno-zachodnia część Obrębu Ochronnego Rezerwat, po którym można poruszać się bez przewodnika. Ciekawym obiektem gminy jest Park Edukacji Leśnej w Gruszkach w Nadleśnictwie Browsk z herbarium (zbiór roślin i ziół), unikatowym słonecznym promierzem, oryginalnymi barciami, stołówką dla zwierząt, celtyckim kręgiem mocy oraz Złotym Szlakiem św. Eustachego z ciekawą kapliczką w starym dębie. W Narewce działa stacja kajakowa.

Kolejka wąskotorowa w Puszczy Białowieskiej

Kolejki w puszczy powstały na początku XX wieku. Zbudowali je Niemcy na potrzeby wycinki okolicznych lasów. Dziś są one wyjątkowym sposobem na poznanie puszczy. Kolejka kursuje na trzech trasach: Hajnówka – Dolina Leśna, Hajnówka – Postołowo, Hajnówka – Topiło. Ostatnia z nich kończy się w pobliżu śródleśnych stawów, gdzie można wybrać się na spacer ścieżką edukacyjną Puszczańskie drzewa, zwiedzić miniskansen kolejek, odpocząć pod wiatami lub urządzić ognisko.

Turystyczna kolejka wąskotorowa

Kolejki Leśne 12
17-200 Hajnówka
www.hajnówka.bialystok.lasy.gov.pl

tel. 85 683 23 78

Białowieski Park Narodowy

Park Pałacowy 11
17-230 Białowieża
www.bpn.com.pl

tel. 85 681 29 01

Białowieski Park Narodowy

Najstarszy w Polsce park narodowy, położony tuż przy granicy z Białorusią, chroni obszar ostatnich w Europie nizinnych lasów liściastych o cechach pierwotnych. Park jest jedynym polskim obiektem przyrodniczym wpisanym na Listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Wiekowy i wielogatunkowy las to niespotykane bogactwo świata grzybów, roślin i zwierząt, których znaczna część stanowi gatunki pierwotne, gdzie indziej wytępione lub poważnie zagrożone. Potężne drzewa o rozmiarach pomnikowych można zobaczyć na szlaku pieszym Do Dębu Jagiełły, przebiegającym przez rezerwat ścisły.

Puszcza jest też środowiskiem życia dla dużej liczby gatunków zwierząt – stwierdzono ich ponad 12 tysięcy. Wśród nich najliczniejszą grupą są ptaki – aż 250 gatunków, a najlepiej poznaną stanowią ssaki, na czele z żubrem – symbolem parku. Jeśli nie spotka się go podczas przemierzania puszczańskich szlaków, trzeba udać się do Rezerwatu Pokazowego Żubrów. W usytuowanym przy szosie Hajnówka – Białowieża (około 3 km przed Białowieżą) zwierzyńcu w warunkach zbliżonych do naturalnych mieszkają wszystkie gatunki ssaków kopytnych puszczy: żubry, jelenie, koniki polskie typu tarpan, sarny, dziki oraz duże drapieżniki – wilki i rysie. Rezerwat to dobre miejsce na edukację przyrodniczą, podobnie jak Muzeum Przyrodniczo-Leśne, które prezentuje przyrodę i historię

Puszczy Białowieskiej. Otoczone jest Parkiem Pałacowym założonym na przełomie XIX i XX wieku wokół myśliwskiej rezydencji carów Rosji, której głównym obiektem był pałac. Po pożarze w 1944 roku ocalały jedynie budynki mu towarzyszące, domy: Zarządu, Marszałkowski, Jegierski, Szoferów i Łaźni. Miejsce po pałacu zajmują dyrekcja, Muzeum Przyrodniczo-Leśne i pokoje gościnne BPN. W zabytkowym parku znajduje się najstarszy budynek w Białowieży – drewniany dworek z 1845 roku, wzniesiony dla gubernatora grodzieńskiego (obecnie siedziba Ośrodka Edukacji Przyrodniczej BPN). Najcenniejszym obiektem przyrodniczym Parku jest Obszar Ochronny Rezerwat, który dzieli się na Południowo-Wschodnią Część Obrębu Ochronnego Rezerwat (najstarsza część Parku, dawny Rezerwat Ścisły) i Północno-Zachodnią Część Obrębu Ochronnego Rezerwat (dawny Obręb Ochronny Hwoźna). Ten pierwszy można zwiedzać, idąc nieoznakowaną w terenie trasą wyłącznie pod opieką przewodnika turystycznego posiadającego licencję wydaną przez dyrektora BPN. Część najmłodsza Obrębu, udostępniona jest dla turystyki pieszej i rowerowej, zimą – narciarskiej. Obejmuje szlaki piesze (25 km) i rowerowe (14 km), a liczne obiekty, jak drewniane kładki, punkty widokowe, tablice informacyjne, ułatwiają zwiedzanie i poznanie przyrody obszaru.

Białowieża

Białowiecki Park Narodowy

Park Pałacowy 11
17-230 Białowieża
www.bpn.com.pl

tel. 85 681 29 01

To jedna z bardziej rozpoznawalnych miejscowości turystycznych w województwie podlaskim, chętnie odwiedzana przez miłośników ptaków, obserwatorów roślinnych relikwów i osoby lubiące spokojne obcowanie z naturą. Jej sercem i największą atrakcją jest Białowiecki Park Narodowy.

Królestwo żubra, bo tak nazywany jest park ze względu na obecność największego europejskiego ssaka, to obszar pozbawiony ingerencji człowieka. Najważniejszym punktem zwiedzania jest Obszar Ochronny Rezerwat.

Osobliwości Parku można poznać w Muzeum Przyrodniczo-Leśnym. Warto przejść przez otaczający go Park Pałacowy przypominający o carskich czasach Białowieży. Car Aleksander III 20 sierpnia 1894 roku osobiście wizytował budowę pobliskiej cerkwi św. Mikołaja Cudotwórcy. Jej ceramiczny ikonostas, jedyny taki zabytek w Polsce, wykonano z chińskiej porcelany sprowadzonej z Petersburga. Budowę cerkwi zakończono przed wizytą cara Mikołaja II w 1897 roku.

Car z rodziną wjechał do Białowieży pierwszym pociągiem doprowadzonej z Hajnówki linii kolejowej i później był tu wielokrotnie. Na potrzeby obsługi jego przyjazdów powstał kompleks budynków stacji.

W dobrym stanie przetrwał dworzec Białowieża Towarowa,

w którym po renowacji mieści się restauracja wystrojem nawiązująca do czasów carskich, serwująca dania kuchni polskiej i rosyjskiej. Białowieża Towarowa to także przystanek początkowy Białowieskich Drezyn zapewniających oryginalne wycieczki po puszczy.

Unikatowe walory puszczańskiej przyrody można podziwiać, wybierając jedną z wytyczonych w Białowieży tras nordic walking. Do wyboru są cztery trasy: Wysokie Bagno (3,6 km), Dziedzinka (8,8 km), Białowieski rekonesans (8,9 km), Białowieska wyprawa (10,6 km). Ich początek znajduje się na wschodnich krańcach Białowieży – przy parkingu leśnym przy ul. Waszkiewicza.

Wokół Białowieży i przez miejscowość biegnie wiele atrakcyjnych szlaków rowerowych. Warty wyróżnienia jest Białowieski Szlak Transgraniczny, wytyczony na terenie dwóch parków, łączący Polskę i Białoruś. Trasa prowadzi siecią dróg oznakowaną drewnianymi stylizowanymi drogowskazami nawiązującymi do architektury regionu.

Inne białowieskie szlaki i ścieżki, jak Szlak Dębów Królewskich prezentujący wiekowe dęby czy Żebra żubra, pierwsza leśna ścieżka przyrodnicza w Polsce, także są godne uwagi – pozwalają na poznanie miejscowych ciekawostek oraz urokliwych puszczańskich zakątków.

Punkt Informacji Turystycznej PTTK Białowieża

ul. Kolejowa 17
17-230 Białowieża
pttk@pttk.bialowieza.pl
www.pttk.bialowieza.pl

tel. 85 681 22 95

Białowieskie Drezyny

Jazda drezynami to niezwykle oryginalna forma poznania przyrody puszczy. Drezyny ręczne to lekkie pojazdy szynowe, które napędzane są siłą rąk pasażerów. I właśnie wyłącznie od tej siły i sprawności osób napędzających zależy prędkość przejażdżki.

Stacja początkowa to Białowieża Towarowa. Dostępne są trasy: do przystanku Białowieża Pałac (4 km, tam i z powrotem), do Grudek (7 km, ok. 60 min w obie strony), do Miejsca Mocy (14 km, ok. 2 godz.), do Czerlonki (22 km, ok. 3 godz. 30 min w obie strony). Można zorganizować wycieczki z grupami łączonymi lub wypożyczyć drezyny wyłącznie dla swojej grupy.

Białowieskie Drezyny

www.drezyny.net

tel. 783 002 927

czynne:

• w godz. 10–20

Skansen w Sióło Budy

Skansen to niepowtarzalne miejsce we wsi Budy, położonej 9 kilometrów od Białowieży. Na działce w samym środku wsi, o powierzchni 1,5 hektara, mieści się niewielki skansen składający się z bardzo dobrze zachowanej chaty z 1836 roku, chlewiku, stodoły, wozowni, studni z żurawiem, brogu na siano oraz ogrodzenia z płotu tynowego. W skansenie funkcjonuje Galeria Rękodziela, w której prezentowane są wystawy sztuki ludowej, malarstwa i rzeźby oraz stała wystawa tkactwa i linii produkcyjnej do wytwarzania tkanin. Obok stoi Karczma Osoczniaka serwująca dania regionalnej kuchni.

Sióło Budy

Budy 41

17-230 Białowieża

www.siolobudy.pl

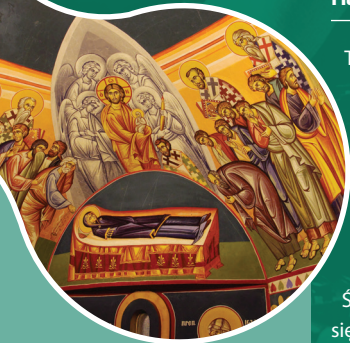

tel. 660 681 274

tel. 664 775 554

Hajnówka

**Centrum Turystyki Regionu
Puszczy Białowieskiej
Lokalna Organizacja
Turystyczna**

ul. 3 Maja 45
17-200 Hajnówka
turystyka@powiat.hajnówka.pl
www.lot.bialowieza.pl

tel. 85 682 43 81

To jedno z najmłodszych polskich miast, siedziba powiatu, nazywane „Bramą do puszczy”, położone na skraju Puszczy Białowieskiej. Stanowi też doskonały punkt startu przygody z Białowieskim Parkiem Narodowym. W mieście na uwagę zasługują: cerkiew Świętej Trójcy, miejsce odbywania się imprezy z długoletnią tradycją – Międzynarodowego Festiwalu „Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej”, w którym uczestniczą chóry z całego świata, pomnik żubra, Prywatne Muzeum Kowalstwa i Ślusarstwa oraz Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej. To właśnie z Hajnówki rusza kolejka wąskotorowa.

Królestwo rowerowe
Puszcza
Białowieska
i Knyszyńska

Wycieczki

długość: 95,4 km
nawierzchnia:

- do Kruszyńnian: około 55% asfalt, 35% żwirowo-piaskowa ubita droga
- odcinki najtrudniejsze: ok. 10%, to ścieżki, na których przeprowadzono roboty leśne, i krótki odcinek kamiennej nawierzchni
- Kruszyńniany – Supraśl: utwardzona żwirowo-piaskowa 35%, asfalt 65%
- początkowy odcinek za Kruszyńnianami: luźny piasek utrudniający jazdę

trasa częściowo oznakowana

- większość trasy: zielony szlak Kresowe Wędrówki oznaczony według standardu znakowania turystycznych szlaków rowerowych PTTK
- Ostrówek – Ostrów Północny: drogą nr 676
- powrót Waliły Stacja – Supraśl: w większości Green Velo
- Kruszyńniany – Waliły Stacja: żółty szlak przez gminę Gródek znakowany według standardu turystycznych szlaków rowerowych PTTK
- Waliły Stacja – Supraśl: Green Velo, kolor pomarańczowy

typ wycieczki: MTB
poziom trudności: dla początkujących

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 7 godz.
- ze zwiedzaniem: 10 godz. 30 min

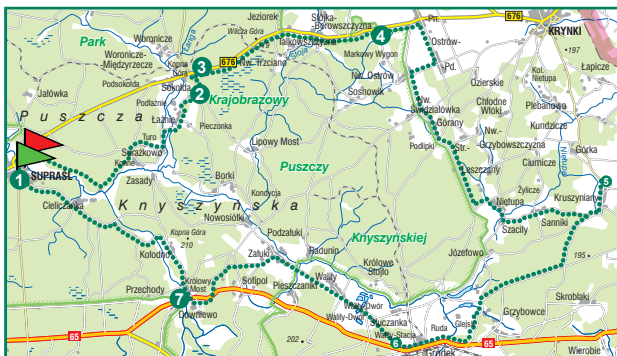
Do Podlaskich Tatarów przez leśne ogrody

Wycieczka prezentuje najciekawsze miejsca w Puszczy Knyszyńskiej. Historia przeplata się tu z puszczańską przyrodą. Zwiedzić można Supraśl z Muzeum Ikon, a następnie dwa ogrody leśne: Arboretum w Kopnej Górze z miejscami pamięci powstańców z 1863 roku oraz Silvarium w Poczopku określane mianem leśnej apteki. Ukoronowaniem wysiłku z pewnością będzie spotkanie z kulturą i kuchnią tatarską w Kruszyńnianach. Podczas drogi powrotnej obcuje się z architekturą prawosławia i katolicyzmu. W osławionym w filmach Jacka Bromskiego Królowym Moście obejrzeć należy cerkiew św. Anny oraz kaplicę rzymskokatolicką, natomiast w Supraślu prawosławny monaster z Muzeum Ikon, a to wszystko wśród smukłych supraskich sosen, które bez wątpienia mają właściwości zdrowotne...

Trasa: Supraśl (0 km) – Surazkowo (11 km) – Kopna Góra (15,8 km) – Poczoppek (28 km) – Ostrów Północny (30 km) – Ostrów Południowy (32,5 km) – Nowy Ostrów (34 km) – Góran (37 km) – Nietupa (43,6 km) – Saniki (46,6 km) – Kruszyńniany (50 km) – Waliły Stacja (65,8 km) – Załuki (75,2 km) – Królowy Most (81,5 km) – Kołodno (84 km) – Cieliczanka (90,5 km) – Supraśl (95,4 km)

Spotkanie z Puszcza Knyszyńska rozpoczyna się w Supraślu. Rowerzyści wyruszają zielonym szlakiem w kierunku Kopnej Góry. Jedzie się przez Surazkowo, mijają Rezerwat Przyrody Krzemienne Góry, a dalej Szlak Powstania Styczniowego. Dociera się do Arboretum, dalej do Silvarium jedzie się około 15 kilometrów. Opuściwszy to miejsce, należy kierować się do Ostrowa Południowego. Tak podąża się do

Rowerem szosowym lub zwykłym można obrać drogę asfaltową do Krynek, nr 676. Z Krynek na południe w kierunku Kruszyńsk. W drodze powrotnej z Kruszyńsk dla amatorów wyjazdów szosowych proponowany jest powrót przez Łużany lub Bobrowniki drogą nr 65 do Majówki. Następnie skręca się w prawo i asfaltem przez Krasny Las podąża do Supraśla. Warto odwiedzić Gródek, jadąc szlakiem żółtym przez Waliły.

38. kilometra trasy, gdzie na rozwidleniu, na skraju lasu należy pojechać na prawo w kierunku Nietupy. Kierunek wyznacza zielony szlak na zakręcie przy krzyżu. Tu można odpocząć pod wiatą. Od tego miejsca, na 42. kilometrze trasy, jeden zakręt w lewo w Sannikach doprowadza do 49. kilometra w Kruszyńsk. Po odpoczynku można ruszać do Supraśla. Kontynuacją trasy jest leśny szlak żółty. Prowadzi on przez 11,5 kilometra w kierunku szosy biegnącej obok Gródka i Walił Stacji. Od Walił Stacji do Supraśla trzeba poruszać się trasą Green Velo, kierować się na Załuki i Królowy Most aż do Kołodna przez następne 21 kilometrów. Tak dociera się do Królowego Mostu. Poczynając od słupa granicznego za Kołodnem, zaczyna się szutr i ciągnie się do Cieliczanki, skąd ścieżka rowerowa doprowadza do Supraśla od południowej strony.

- 1 Supraśl** – stolica Puszczy Knyszyńskiej z Muzeum Ikon.
- 2 Szlak Powstania Styczniowego** – na szlaku znajdują się rzeźby przedstawiające powstańców i miejsca poświęcone ich pamięci.
- 3 Arboretum** – piękny ogród leśny, w którym można pospacerować. Jest tu drewniany domek stylizowany na chatkę Baby Jagi i Muzeum Puszczy Knyszyńskiej. W pobliżu znajduje się cmentarz powstańców listopadowych.
- 4 Silvarium** – ziołowy ogród, w którym można zobaczyć rośliny występujące w Puszczy Knyszyńskiej, park megalitów i ciekawe muzeum z przekrojem mrowiska. Można poobserwować pracujące pszczoły.
- 5 Kruszyńskie** – trzeba zwiedzić drewniany meczet, mizar i spróbować tatarskich przysmaków.
- 6 Walił Stacja** – znajduje się tu największy w tej części Polski głaz narzutowy o obwodzie 19 metrów.
- 7 Królowy Most** – wieś znana dzięki filmom Jacka Bromskiego.

długość: 52,5 km

nawierzchnia:

- przewaga glinki i szutrów
- dobra (zmienna w okresach mokrych)
- Białystok – Supraśl: bitumiczno-cementowa nawierzchnia ścieżki rowerowej dobrej jakości
- centralna część Ogrodniczki: niecały 1 kilometr pasa drogi współdzielonej z samochodami
- za Cieliczanką na 20. kilometrze trasy i w lesie – Kołodno: szutr
- 600 metrów za znakiem wjazdu do Kłodna: w lewo wyczerpujący odcinek gruntowy (do Szlaku Powstania Styczniowego)
- powrót na szlak główny, dalej w lewo droga leśna na Górę św. Anny
- powrót wymagająca umiejętności zjazdowych Trasa Powstańców: wąską ścieżką na obrzeża Królowego Mostu

trasa oznakowana:

- Białystok – Ogrodniczki – Cieliczanka – Kołodno: Green Velo, znaki pomarańczowe
- Część trasy: Szlak Rowerowy Przez Puszcze Knyszyńską, oznakowanie według standardu PTTK kolorem niebieskim
- Ogrodniczki – Ciasne: szlak Kresowe Wędrówki, znaki zielone

typ wycieczki: MTB

poziom trudności:

dla średnio zaawansowanych

czas przejazdu:

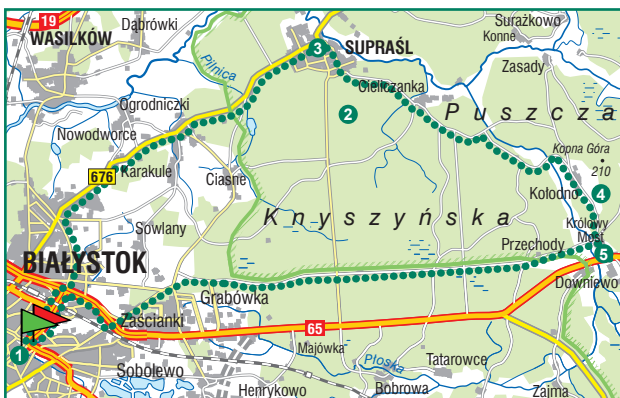
- bez zwiedzania: 4 godz. 5 min
- ze zwiedzaniem: 6 godz. 30 min

Na dwóch kółkach przez Puszcze Knyszyńską

Aktywny wypoczynek połączony z obcowaniem z nieskażoną naturą Puszczy Knyszyńskiej oraz wielokulturowością tego obszaru – to główne atuty tej wycieczki. Najważniejszymi atrakcjami na trasie są miasteczko Supraśl z Muzeum Ikon oraz osławiony w filmach Królowy Most. Dodatkowo puszczańskie powietrze mające właściwości lecznicze spowoduje przyjemny zawrót głowy...

Trasa: Białystok (0 km) – Ogrodniczki (10 km) – Supraśl (15,5 km) – Cieliczanka (19,7 km) – Kołodno (26,5 km) – Góra św. Anny (28 km) – Królowy Most (31,5 km) – Trakt Napoleoński (32–46 km) – Białystok (52,5 km)

Białystok to punkt rozpoczynający i kończący rowerową wyprawę. Trasa kieruje się w stronę Supraśla ulicą Raginisa asfaltową ścieżką rowerową. Za wsią Nowodworce wjeżdża na skraj Puszczy Knyszyńskiej. W Ogrodniczkach ścieżka rowerowa w miejscowości urywa się. Po drodze, po prawej stronie mija się parking i miejsce odpoczynku dla rowerzystów, a następnie stawy w Krasnem. Tu wjeżdża się do Supraśla. W otoczeniu smukłych, pachnących supraskich sosen trasa biegnie się ulicą Cieliczańską do Cieliczanki – niewielkiej letniskowej miejscowości, i prowadzi do wsi Kołodno. Po prawej stronie widoczne jest wyraźne pasmo Wzgórz Świętojańskich. Przez Kołodno dociera się do Góry św. Anny. Niebieskim szlakiem dojeżdża się dalej, do Królowego Mostu, skąd Traktem Napoleońskim szlak kieruje niebieskimi znakami do Białegostoku.

Warianty trasy

Przejazd proponowany amatorom jazdy po trasach o mniejszych oporach toczenia: przez Kolodno, bez odwiedzania Góry św. Anny, w kierunku skrzyżowania drogi krajowej nr 65. Tam, za małą urokliwą cerkiewką w Królowym Moście należy obrać kierunek zachodni na prawo i 10-kilometrowym odcinkiem szosy o szerszym szutrowym poboczu kierować się na Białystok. To wariant szczególnie polecany w okresach deszczowych, gdyż Trakt Napoleoński ma zmienną nawierzchnię w takich warunkach pogodowych.

1 Białystok – miasto, którego wizytówką jest Pałac Branickich, doskonały przykład koegzystencji różnych wyznań i kultur.

2 Puszcza Knyszyńska – można w niej zobaczyć wolno żyjące stado żubrów. Oprócz tego miłośnicy kontaktu z naturą mogą też spotkać się oko w oko z jeleniami, dzikami, sarnami, kunami, rysiami, a nawet gronostajami! Bardziej wytrwałym obserwatorom przyrody poleca się leśne strumienie i brzegi rzek, gdzie można podpatrzeć budujące tamy bobry.

3 Supraśl – jedna z dwóch miejscowości uzdrowiskowych w województwie podlaskim. Jego głównymi atrakcjami są Muzeum Ikon i Pałac Buchholzów, obecnie siedziba Liceum Plastycznego. Warto też przespacerować się bulwarami nad rzeką Supraśl.

4 Góra św. Anny (202 metry n.p.m.) – trzecia pod względem wysokości góra na tym terenie

5 Królowy Most – miejscowość, która stała się znana dzięki filmom Jacka Bromskiego. Jak głosi legenda, król Zygmunt August chcąc pomóc zakochanemu synowi kowala, który musiał przepływać się przez rzekę do ukochanej, rozkazał postawić most na rzece, aby ułatwić kochankom wspólne spotkania.

Atrakcje na trasie

długość: 46,5 km

nawierzchnia:

- asfaltowa: około 30%
- piaski, glinki i szuty: 70%
- nawierzchnia w słabym stanie na odcinku uroczysko Stara Białowieża – Narewka

trasa oznakowana

- trasa łączy kilka szlaków rowerowych w Puszczy Białowieżskiej
- Narewka – Budy: szlak rowerowy Do Puszczy Ładzkiej, znakowany według standardu znakowania szlaków rowerowych PTTK kolorem niebieskim
- Pogorzelce – Rezerwat Pokazowy Żubrów – Białowieża: Green Velo, oznaczony pomarańczowymi znakami i żółtymi znakami Białowieżskiego Szlaku Transgranicznego
- Białowieża – Narewka: Green Velo pokrywa się z Podlaskim Szlakiem Bocianim, znakowanym kolorem czerwonym

typ wycieczki: turystyczna
poziom trudności:
dla początkujących

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 4 godz.
- ze zwiedzaniem: 6 godz.

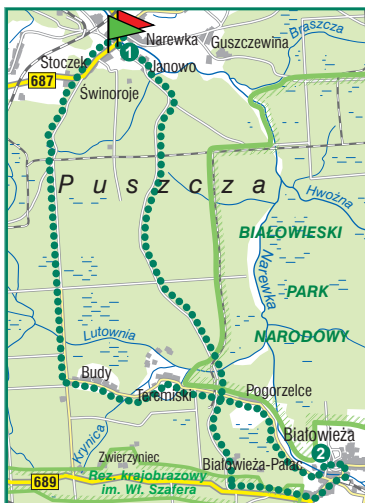
Tak się bieży do Białowieży

Wycieczka z Narewki do Białowieży daje możliwość bezpośredniego spotkania z bogactwem przyrodniczym i kulturowym Puszczy Białowieżskiej, a także doświadczenia typowej podlaskiej gościnności i uprzejmości, która na tym obszarze jest wyjątkowo odczuwalna. Skansen Sioło Budy, Rezerwat Pokazowy Żubrów, Muzeum Przyrodniczo-Leśne, cerkiew św. Mikołaja w Białowieży, a także bliskie spotkania z białowieżskimi żubrami to tylko niektóre z atrakcji na szlaku. Propozycja pozwala nabrać sił witalnych i uczula na problemy ekologii.

Trasa: Narewka (0 km) – Stoczek (1,2 km) – Budy Leśne (13 km) – Budy (14 km) – Teremiski (16,5 km) – Rezerwat Pokazowy Żubrów (21,2 km) – Białowieża (26,5 km) – Pogorzelce (30,8 km) – Janowo (45 km) – Narewka (46,5 km)

Punktem startowym proponowanej wycieczki jest Narewka określana mianem „zielonej krainy dobrych wiatrów”. Podążając przez ostatni naturalny las niżowy oraz królestwo największego europejskiego ssaka – żubra, dociera się do Rezerwatu Pokazowego Żubrów przez Budy i Teremiski. Przy wejściu do Białowieżskiego Parku Narodowego mieści się Punkt Informacji Turystycznej. Po zwiedzeniu wybranych obiektów, które oferuje Białowieżski Park Narodowy, należy skierować się ponownie do „zielonej krainy”.

Warianty trasy

Jako wariant wycieczki poleca się na 24. kilometrze trasy skręt w prawo z szosy na Białowieżę do tak zwanego Miejsca Mocy pradawnych Słowian. Wydłuża to trasę łącznie o dodatkowe 8 kilometrów, ale wrażliwi na subtelne moce mogą powrócić z nieopisanymi doznaniem, które odczuwają nieliczni.

Wariantem dodatkowym jest jazda do samej Narewki czerwonym Szlakiem Bocianim, aby na około 42. kilometrze trasy skręcić w prawo i odwiedzić siedzibę nadleśnictwa Browsk.

1 Gmina Narewka – określana jest mianem „zielonej krainy dobrych wiatrów”. Dlaczego „zielonej”? To oczywiście, wystarczy tu przyjechać i przekonać się, jak blisko stąd znajdują się Puszcza Białowieża i Białowieży Park Narodowy. Natomiast „dobrych wiatrów”, ponieważ bez względu na porę roku zawsze jest tu wiatr, czyli idealne warunki do żeglowania.

2 Białowieży Park Narodowy – wyjątkowy las Puszczy Białowieżskiej

rozciąga się na terenie dwóch państw: Polski i Białorusi. Jego najcenniejszym fragmentem jest obszar, który podlega ochronie ścisłej i znajduje się na terenie Obrębu Ochronnego Rezerwat. Koniecznie należy odwiedzić również park pałacowy, który otaczał nieistniejący już pałac cara Aleksandra III. Na jego obszarze można też obejrzeć około 90 gatunków drzew i krzewów z Europy, Ameryki Północnej, a także Azji.

Atrakcje na trasie

długość: 49,5 km

nawierzchnia:

- dukty leśne, szutry: około 70%
- dobrej jakości asfalt: około 30%

trasa oznakowana

- różne szlaki rowerowe
- oznakowanie na całym szlaku jest bardzo dobrze zachowane
- Białowieża – Hajnówka: szlak znakowany według standardów PTTK:
- Dubicze Cerkiewne – Białowieża: kolor zielony
- Hajnówka – Topiło – Hajnówka: kolor niebieski
- Hajnówka – Białowieża: Green Velo znakowany kolorem pomarańczowym lub Białowiecki Szlak Transgraniczny znakowany kolorem żółtym

typ wycieczki: turystyczna, rodzinna

poziom trudności:

dla średnio zaawansowanych, dla rodzin z dziećmi

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 4 godz. 10 min
- ze zwiedzaniem: 6 godz.

W poszukiwaniu źródeł słowiańskiej mocy

Proponowana wycieczka jest okazją do zapoznania się z najbardziej znaną atrakcją województwa podlaskiego – Puszczą Białowieską. To jeden z najcenniejszych kompleksów leśnych w Europie. Białowiecki Park Narodowy z Rezerwatem Pokazowym Żubrów, Muzeum Przyrodniczo-Leśnym, parkiem pałacowym oraz tak zwanym Miejscem Mocy zapewni wiele atrakcji. Oprócz obcowania z przyrodą na rowerzystów czeka bliskie spotkanie z dziedzictwem kulturowym Puszczy Białowieskiej. Cerkwie i kościoły, skanseny oraz typowa dla tego obszaru drewniana architektura sprawiają, że każdy będzie miał wrażenie, iż czas się tu zatrzymał albo znacznie spowolnił...

Trasa: Białowieża (0 km) – Podcerkwa (7,2 km) – Saharewo (25,8 km) – Hajnówka (28,8 km) – Budy (39 km) – Teremiski (41,5 km) – Rezerwat Pokazowy (46 km) – Białowieża (49,5 km)

Trasa zaczyna się po polskiej stronie granicy w geometrycznym środku Puszczy Białowieskiej oznaczonym pomnikiem, który stoi za wjazdem do Białowieży. Z Białowieży rusza się szosą na wschód. Na pierwszym kilometrze, przy drewnianym znaku po lewej, kierującym do Miejsca Mocy, rozpoczyna się nawierzchnia szutrowa. Po przejechaniu 3,5 kilometra dociera się do odnogi trasy głównej, biegnącej w prawo do Miejsca Mocy. Trzeba podążać dalej zielonym szlakiem rowerowym. Na 14. kilometrze trasy należy wypatrywać znaków niebieskich, które będą kierować do Hajnówki – *bramy do Puszczy*. Na 26. kilometrze przemierza się Sacharewo, a ponad kilometr

Wariant na dłuższą wycieczkę (2 dni):

1. dzień: Białowieża z objazdem – Podcerkwa (szlak zielony) – Topiło (szlak niebieski) – Łozice – Orzeszkowo – Hajnówka (przejazd kolejką wąskotorową, basen): około 42 km. To optymalne wykorzystanie czasu przy odrzuceniu warunku jednodniowej pętli.

2. dzień: Hajnówka – Nowoberezowo – Czyżyki – Dubiny – Lipiny Budy – Teremiski – Rezerwat Pokazowy – Białowieża (hodowla strusi w Nowoberezowie, koloryt domstwu i cerkwie, stary cmentarz w lesie pod Nowoberezowem przy kaplicy cmentarnej): około 42 km. Ten wariant pozwala poznać Białowieżę i Hajnówkę.

dalej dojeżdża na skrzyżowanie niebieskiego szlaku w prawo i ulicy Białowieskiej w lewo. Po przebyciu 28,5 kilometra skręca się w prawo w ulicę Piłsudskiego, następnie na prawo w ulicę Reja. Wyjeżdżając z Hajnówki, należy szukać pomarańczowych znaków Green Velo lub żółtych znaków Białowieskiego Szlaku Transgranicznego. Wjeżdżając z Hajnówki w północną część puszczy, po lewej stronie jest skansen kolejki leśnej. Po drodze mija się Budy ze skansenem Sioło Budy, a na 44. kilometrze trasy Szlak Dębów Królewskich i Wielkich Księżąt Litewskich. Na niespełna 47. kilometrze skręca się w lewo na parking przed Rezerwatem Pokazowym Żubrów. Stamtąd żółtym szlakiem rowerowym dociera się do szosy nr 689. Puszczańska przygoda kończy się w Białowieży.

1 Białowieża – stolica Puszczy Białowieskiej oferuje niezliczoną ilość atrakcji – jeden dzień może być za krótki, aby odwiedzić park pałacowy, białowieskie muzeum, spotkać się oko w oko z królem puszczy oraz zafundować sobie przejazd dreżyną czy bryczką.

2 Miejsce Mocy – w nim radiesteci znaleźli nagromadzenie ładunków dodatnich, korzystnie wpływających na organizmy żywe. Oprócz tego jest to miejsce dawnego kultu Słowian lub innych kultur pogańskich. Rosną tu drzewa o nietypowych, ciekawych kształtach, leżą głazy i kamienie, które tworzą krąg.

3 Hajnówka – warto odwiedzić sobór Świętej Trójcy, w którym co roku odbywa się Międzynarodowy Festiwal „Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej”, oraz Park Miniatur Zabytków Podlasia.

długość: 37,25 km

nawierzchnia:

- asfalt dobrej i średniej jakości: około 75%
- dość dobrze przejezdne szutry
- od Narewki do 14. km trasy: asfalt
- Tarnopol za czarnym szlakiem rowerowym: piaszczysta nawierzchnia
- do drogi nr 687: szutr
- od 17. km do Eliaszków: asfalt
- Eliaszków – Ochrym, zjazd z niebieskiego na czerwony Podlaski Szlak Bociani: nawierzchnia piaskowa
- do Narewki: asfalt

trasa oznakowana

- Narewka – Eliaszków: Green Velo oznaczony kolorem pomarańczowym
- Eliaszków – Narewka: Podlaski Szlak Bociani oznakowany kolorem czerwonym
- inne szlaki rowerowe (w kolejności): niebieski, czarny, niebieski, czerwony
- Siemianówka (przy cerkwi), Narewka (pod nieczynnym barem): mapy obszaru na tablicach informacyjnych

typ wycieczki: turystyczna, rodzinna

poziom trudności:

dla początkujących, dla rodzin z dziećmi

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 3 godz. 10 min
- ze zwiedzaniem: 4 godz. 30 min

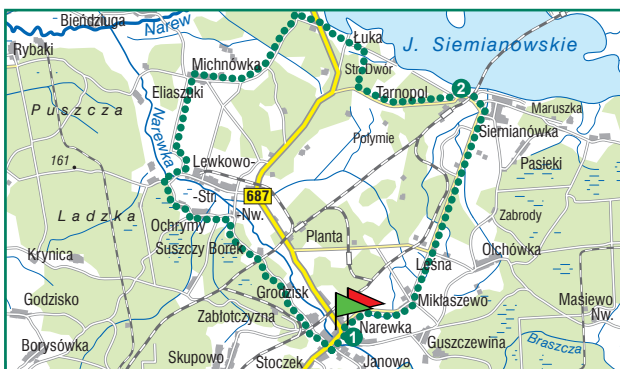
Wzdłuż Jeziora Siemianowskiego i rzeki Narewki

Cała wycieczka w bezwietrzny dzień stanowi wyśmienity wybór dla niewprawnych miłośników rowerowej rekreacji. Choć nie spotka się na niej obiektów monumentalnych, wysublimowane smaczki warte są skosztowania. Zalew Siemianówka, Muzeum Chleba w Suszczy Borku oraz słynny z jego wypieku Władysław Gryka, nagradzany za chleb oraz szynkę baranią własnego wyrobu, poletka niedźwiedziego czosnku, obiekty kopalniane Lewkowo, cerkiew w Narewce z 1864 roku, dobrze zachowany cmentarz żydowski na skraju Narewki – takie atrakcje czekają na amatorów dwóch kółek.

Trasa: Narewka (0 km) – Mikłaszewo (3,3 km) – Leśna (5,3 km) – Siemianówka (10,5 km) – Tarnopol (14,2 km) – Nowa Łuka (18,5 km) – Michnówka (21,3 km) – Eliaszków (23,2 km) – Ochrym (29 km) – Suszczy Borek (31,6 km) – Zabłotczyzna (34,6 km) – Narewka (37 km)

Trasa przygody z Siemianówką i Narewką rozpoczyna się przy stacji kajakowej w miejscowości Narewka, z certyfikowanym punktem informacji turystycznej i wypożyczalnią kajaków. Dalej trzeba poruszać się „osią miasta” na północny wschód, zakręcić z drogą główną w lewo po 500 metrach od rozpoczęcia, a następnie skręcić w prawo przy budynku szkoły. Z Narewki do Eliaszków jedzie się szlakiem Green Velo (lub szlakiem niebieskim, następnie trasa przechodzi w szlak rowerowy

Wariant dłuższej wycieczki: w Eliaszkach podąża się czerwonym Szlakiem Bocianim w prawo i przez Suszczę jedzie do Odrynek z powstałą w cudowny sposób Pustelnią – Skitem, do której przybywają pielgrzymi z całego świata, nie tylko wyznawcy prawosławia. Trasa Podlaskiego Szlaku Bocianiego do Narwi może przysporzyć trudności, dlatego warto obrać drogę w centrum Odrynek na północ, a następnie asfaltem podążyć w kierunku Narwi (drewniany kościół, cerkiew). Stąd niebieskim szlakiem – powrót na Podlaski Szlak Bociani na wysokości Eliaszków: około 68 km. Można wariant potraktować jako oddzielną wycieczkę, na przykład z Narwi.

czarny). Po 10 kilometrach dociera się nad zalew Siemianówka. W Tarnopolu na 14. kilometrze następuje zmiana kierunku i skręca się w prawo, a na 15. kilometrze za znakami czarnymi w lewo. Tak dojeżdża się do 17. kilometra, gdzie po skręceniu w prawo, po 150 metrach zjeżdża się w lewo z drogi nr 687. Jazda prosto na wschód doprowadza niebieskim szlakiem do zakrętu w prawo w Eliaszkach, przed którym należy obrać ścieżkę w lewo i zacząć podróż fragmentem czerwonego Podlaskiego Szlaku Bocianiego – jest to

23. kilometr. Na 26. kilometrze są dwa zakręty, pierwszy w lewo, następny w prawo, i tak dojeżdża się do przecięcia trasy z rzeką Narewką. Podążając za czerwonymi znakami, dojeżdża się do 29. kilometra i skręca w lewo na asfalt, który poprowadzi czerwonym Szlakiem Bocianim do Zabłotczyzny, gdzie na 35. kilometrze jedzie się prosto. Po znaku wjazdu do Narewki dąży się do osi miasta – na 36. kilometrze, skręca w lewo i znowu przejeżdża Narewkę, osiągając metę.

1 Narewka – ośrodek turystyczno-wypoczynkowy, w którym krzyżuje się aż sześć szlaków rowerowych. Żyli tu przedstawiciele różnych kultur i wyznań – znajdują się tu cerkiew Mikołaja Cudotwórcy, kościół katolicki św. Jana Chrzyciela, cmentarz ewangelicki i kirkut.

2 Zalew Siemianówka – ostoja ciszy i raj dla miłośników obserwacji ptaków, wędkowania i kitesurfingu. Na zalewie kręcona była scena filmu Opowieści z Narnii, w której dzieci uciekają po zamrzniętym jeziorze przed czarownicą.

Regionalne Centrum Informacji Turystycznej w Białymstoku

ul. Odeska 1
15-406 Białystok
tel. 85 732 68 31
cit@podlaskieit.pl
www.podlaskieit.pl

Punkt Usług Turystycznych „BUKOWISKO” w Supraślu

ul. Piłsudskiego 64
16-030 Supraśl
tel. 85 710 24 70
turystyka@powiatbialostocki.pl
www.powiatbialostocki.pl

Centrum Turystyki Regionu Puszczy Białowieskiej – Lokalna Organizacja Turystyczna

ul. 3 Maja 45
17-200 Hajnówka
tel. 85 682 43 81
turystyka@powiat.hajnowka.pl
www.lot.bialowieza.pl

